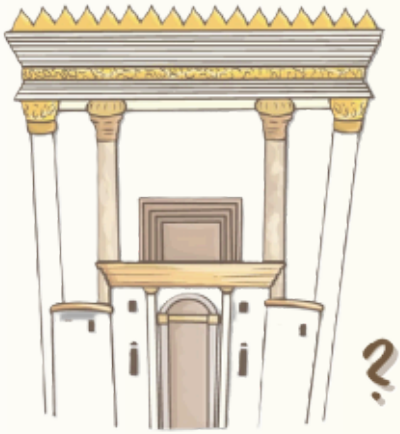

מי ב"א?

מדינה יהודית בדרך אמת

מאמר מאת ר' עודד כי-טוב

תפארת מדינת ישראל

הקדמה

החל מן הגליון הקודם (171), אנו מנסים, בהשראת (או בעקבות) **ספירת העומר** המתקדמת מיציאת מצרים בפסח אל עבר מתן תורה בסיני (או במישור אחר : מעומר-השעורים, מאכל בהמה המייצג את "הנפש הבהמית" המשותפת לנו ולגויים ולבעלי החיים, אל המנחה החדשה מן החטים, מאכל אדם המייצג את "הנפש האלקית" המיוחדת לישראל, "אתם קרויים אדם"), להתוות מהלך בן שבעה שלבים שיוביל את המדינה הנוכחית אשר עודנה "ככל הגויים", ועל כן החידוש המשמעותי החיובי בה הוא (לכאורה) **סיום הגלות**, אל עבר מדינה יהודית ראויה לשמה, שספר התורה על לבה – מה שמבטיח לה "אורך ימים" ככתוב ב"פרשת המלך" שבספר דברים [ומהווה לפיכך גאולה שלימה, שהרי "תכלית הכוונה" היא (כדברי המקובלים, וכפשוט לכל בר-דעת) הוא **בנין המלכות** (בגימטריא **תרי"ג**), הווי אומר: "להקים השכינה (=כנסת ישראל בשורשה, שהיא "מלכות דאצילות") מעפרה", כלומר להעמיד מלכות קדוֹשה בארץ, שתייצג את ה' כ"מלך על כל הארץ"-העולם (ולא רק על ה"שמים" – על עניני הרוח), כחפץ -לבו בבריאה, ותכין לו מקום (=מקדש) לשכון בתוכה ממש].

התחלנו ב**שבוע אברהם** האב הראשון, "אחד היה אברהם", שהוא גם "אב המון גויים" ו"תחילה לגרים", הקורא בשם ה' "א-ל עולם" ומקרין אחדות אוניברסלית, אמונה תמימה, שממנה צדקה ואהבה וחסד-לכל-בשיוויון, ומשחרר מן הקיבעון האלילי. לענין המדינה היהודית זוהי הבשורה הראשונה שראוי למדינה היהודית-הייחודית להקרין לעולם, עוד לפני הדָגֵש על הייחוד הלאומי המסויים.

אך מיד המשכנו ב**שבוע יצחק** המצמצם (וגם מעצים) ומְרַכֵּז ומבדיל ומברר את אהבת אברהם לבל תתפזר לכל עבר ותתפוגג או תנוצל לרעה. מכאן מתחילה מדת הדין, ה"יראה" והביקורת, המבחינה היטב בין טוב ורע, בין אוהב לאויב, "מי לנו ומי לצרינו", ופועלת בהתאם, בגבורה-קדושה וחד-משמעית כנגד כל הצרים אותנו. ומכאן ראשית הלאומיות היהודית המיוחדת לזרע-קדש (כיצחק הנולד בקדושה ולא יצא מעולם מן הארץ), המספח אליו רק את הנלוה לדרכו באמת ובתמים.

שני השלבים-השָבועות הללו הם היסודות העיקריים למדינת ישראל הראויה, ושניהם חלים בניסן-הראש-הפותח את המהלך היהודי. האהבה והיראה הם שני הכנפיים המרוממים ביחד-דווקא את המעוף ומצליחים (בדרך **נס** של **ניסן**) **לשאת**-לסבול את ההפכים ואף **להשיא**-לזווג אותם [וכדברי רבינו הבעש"ט זי"ע, תכונת העצם היהודי היא היותו "נושא הפכים" – מושרש בעצמות ה' שלמעלה מכל שֵם ולבוש].

מן השבוע השלישי מתחיל חדש אייר, שהוא בדורותינו "חדש המדינה" הנוכחית. וכנראה בו או מכוחו תיכון-בפועל גם המדינה המצופה לנו בקרוב בימינו, ונתחיל ב**שבוע יעקב**, הראשון באייר, בו חוגגת המדינה – כפי הנראה שלא במקרה – את "יום העצמאות" שלה.

אִיָר חדש הבריאות והרפואה

ידוע הרמז כי **אִיָר** (ב-י' אחת) הוא ראשי התיבות של **אני י**-ה-ו-ה **ר**פאך. אין זה רק רמז בעלמא, אלא מתקשר הוא היטב למיקום המשפט הזה בתורה, בסיום פרשת מי מרה שתחילתה בשבת כ"ד ניסן כחשבון רבותינו, ובמקום אחר העלינו שכל האירועים בדרך סיני בשבת היו, והמסע ממרה ל**אילִם** (- גם כן לשון בריאות!) היה בשבת או לקראת שבת ראש חדש אייר, סמוך לאני ה' רֹפאך!

וכדברי רז"ל, גם משום כך נקרא חדש אייר בבנין מקדש שלמה ירח זיו, כי הוא פרק הזמן שנועד לחַדש ליוצאי מצרים את זיו הפנים שנפגם בעבודת פרך, וצריכים להתאושש ולהרפא כדי לקבל תורה בבריאות הגוף, וגם בריאות הנפש, היינו להרפא ממרירות מצרים, כדי שלא תנתן התורה לבעלי מומין. בכלל זה גם תיקון ועידון מדות-הלב והתכללותן זו בזו (כפי שאנו אומרים דבר-יום-ביומו בתפילה שלאחר הספירה), בחינת "דרך ארץ קדמה לתורה", וזו עבודת וסגולת הימים הללו שרובם בחדש אייר (ותלמידי ר' עקיבא הראשונים שלא נהגו כבוד זה בזה, הזמן הנועד להשתלמות בדרך ארץ הוא שקיטרג עליהם). ובדורותינו יש לדבר גם על **דרך ארץ ישראל** היא הקדושה העשירית שזכינו לרשת אותה בחסדי ה' עלינו, והיא הכנה-רבא לקראת שאר הקדושות העתידות להתגלות עם המהפכה הרוחנית, בחינת סיני, אשר בוא תבוא במהרה בימינו, ונמצא כל העידן שלנו הוא בבחינת אייר, שנועד להבריא את העם ב"מרעה שמן ודשן" מחוליי הגלות הארוכה. ובספר יצירה חדש אייר שייך לחוש ההרהור, היינו הרהור חפשי ובריא לקבלת תורה ברצון שלם ולא בכפייה.

תפארת-יעקב-ברחמים

כל זה מקשר אותנו לספירת ה**תפארת** המיוחדת כידוע ליעקב-ישראל, שעניינה מיזוג גוונים רבים ושונים. וכידוע ששרש **פאר** הוא גם בצירוף אחר **רפא**. "**יעקב לא מת**" (צירוף **אמת** ל**יעקב**!) כי "מטתו שלימה" ואין בו פסולת והריהו חי לגמרי בזרעו, שלא כאברהם ויצחק שהם הקצוות (כנ"ל) ולכן יש בהם יוצא-חוץ, יעקב הוא ב**קו אמצעי** ומאחד על כן בתוכו לגמרי את כל השבטים-הקצוות ש"אין בלבם אלא אחד", ויופיו מעין אדם הראשון לפני שחטא ונתפרד. יעקב הוא גמיש ומאוזן לגמרי (אשר זה כידוע שורש הבריאות) ונושא **בתוכו ממש** את ההפכים ומרים אותם לשורשם, למקום שאינם הפכים כלל; אברהם ויצחק מיוחדים בו בייחוד שלם מופלא שאין כיוצא בו, עד כדי כך שקֹרָאוֹ הקב"ה ליעקב בשמו שלו: **א-ל**, כדברי רבותינו.

בנפש, התפארת היא כידוע מדת ה**רחמים** הבאה בפי יעקב לבניו: א-ל ש-ד-י יתן לכם רחמים (ובראשי התיבות ישראל!). זו המדה המיוחדת לישראל-הגוי-כולו, בני "ישראל סבא" ה"זקן מלא רחמים", והיא זו ה"פודָה" את חסד אברהם שלא יתפזר החוצה כדברי רבותינו עפ"י המקרא בירמיהו, כי רחמים עניינם **הזדהות** עם הזולת, אמפאטיה בלע"ז, העוקבת אחר החסד הניתן שיתקבל בטוב ויפעל את פעולתו לברכה, כדרך שאדם מזדהה עם עצמו ומרחם על ילדיו שלו.

קיבוץ גלויות ותוספת מרובה על העיקר

לענין המדינה, גם זו הנוכחית, יש להזכיר כאן את **קיבוץ הגלויות** המסויים שזכינו לו, שהוא כענין איחוד השבטים בתוך יעקב, אך כמובן כל עוד אין כאן "**יישור עם א-ל**" (נוטריקון **ישראל** כידוע) והמדינה אינה קוראת בשם ה', גם האחדות והקיבוץ אינם שלמים, ועל כן הדירה אינה עדיין בבחינת **בית**, דירת קבע שעשה יעקב לעצמו, אלא בבחינת **סוכה**, דירת עראי שעשה למקנהו. ומכל מקום יש כאן גרעין ומוקד שעתיד למשוך ולאסוף את כל האובדים והנדחים הרבים והעצומים, שאין אתנו יודע מה מספרם, שנפוצו בגלות "ימה וקדמה וצפונה ונגבה" (כנאמר ליעקב), ולשם קליטתם נועדה הגלות כדברי רז"ל, ואולי זוהי עיקר משימתה של מלכות ישראל בשלב זה השלישי, ללמד את אורחות ישראל לגויים ש"ייזכרו" ויתעורר בהם הניצוץ לשוב או להתגייר, וכידוע שיעקב יושב האהלים הוא "עמוד התורה" (עוד בטרם ניתנה בסיני!), "אין אמת (ליעקב) אלא תורה", הנקראת גם היא "תפארת ישראל".

כי כן, יעקב הוא היורד למצרים-אֵם-הגלויות בשבעים נפש שכנגד שבעים אומות שבהם נפוצו בניו בהמשך, וזה כולל גם את הרבים-פי-כמה שנותרו במצרים (ובעולם כולו) ואבדו לנו, אך גם הם נושאים את הגֶנים של יעקב שמטתו שלימה, את ניצוצי ה**אמת** וה**יִפי** (בגימטריא **ישראל**!), וגם עליהם חלים רחמי יעקב האב-הסב להשיבם-איכשהו אל מקורם, וכך "עתידה ארץ ישראל שתתפשט בעולם כולו".

[כל ענין הריבוי וה**תוספת** במשפחת יעקב הברוכה, עם הללו שנפוצו בעולם כולו, מתייחס ל**יוסף** בנו חביבו הפועל בגויים (ובמושגיהם) שמכוחו עיקר תולדות יעקב, כאמור "תולדות יעקב – יוסף". ולכך מתקשרת **רחל** אם יוסף, שכן כשם שיעקב לא מת וממשיך לחיות בזרעו, כך רחל המוסרת נפשה על ההולדה (וגם במותה היא אומרת "יוסף ה' לי בו אחר", כמבואר אצלנו במקום אחר) אינה פוסקת מלהוליד לו נשמות חדשות, וכפי הנראה בפרשת ויחי, קבורת רחל ב**דרך** (לעניינו: דרך ההולדה!) מתקשרת לאפשרות "להוליד" את שבטי אפרים ומנשה וכיוצא בהם לדורות עולם. ענין זה מתקשר גם הוא לחדש **אייר** (בשני יודי"ן) הרומז, ככתוב בספרים, לראשי התיבות **א**ברהם **י**צחק **י**עקב **ר**חל (אשר היא הרגל הרביעית במרכבת-האבות בטרם הופיע דוד). מכח התבססות משפחת יעקב ורחל בארץ ישראל (שאליה מיוחס הריבוי, כאמור בנבואת יחזקאל "ארבה אותם כצאן אדם"), ניתַן לפשוט גם בכל משפחות האדמה בלא ללכת לאיבוד, אלא להיפך – לקלוט את כולם אל דרך האמת].

עמק יהושפט

ידוע מ"פתח אליהו" שבהקדמת תיקוני הזוהר, כי "משפט הוא רחמים". המיוחד במשפט ישראל שיש בו רחמים והזדהות עם שני בעלי הדין, שעל כן מקבלים הם עליהם באמת ובתמים את הדין, ו"לא עשה כן לכל גוי" אשר "משפטים בל ידעום" (ואולי גם המשפט האמור באברהם אצל סדום, מחלק-יעקב-הגנוז-בו הוא). נכון לחשוב אם כן בשלב הזה על חתירה להשיב לעצמנו ולארצנו את הזכות ל**שפיטת האומות** (במקום להיות "שפוטים שלהם"), ומתוך רחמים מרובים על העמים כולם, לכונן בארצנו (ב"עמק יהושפט") מוסדות שיהוו תחליף אמיתי לאו"ם של היום ולבתי הדין הבינלאומיים שאיבדו לגמרי את דרכם, ולשתף בהם נציגים-יועצים מן הטובים שבאומות.

שבת שלום ומבורך!